

Svar på Eeva Tikkanens och Erika Veltheims samt 17 andra ledamöters motion: Familjedagvården ska göras till en synligare form av småbarnspedagogik i Vanda

VD/1589/00.02.00.03/2022

KK/MM/EJ/EA

Eeva Tikkanen och Erika Veltheim samt 17 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Daghemmen är mycket fullsatta på många håll i Vanda. Behovet av offentlig småbarnspedagogik lär öka ytterligare då hemvårdsstödet kommuntillägg slopas från och med 1.8.2022. Samtidigt kommer behovet av daghemsplatser för barn under 1,5 år förmodligen att öka. I de flesta områden där kommuntillägget har använts mest är situationen också mycket problematisk när det gäller tillgången till daghemsplatser. Nu är det ett bra tillfälle att ytterligare förbättra Vandas högklassiga familjedagvård.

Många föräldrar önskar i första hand familjedagvård som vårdform för sina små barn. I Vanda har familjedagvård önskats som vårdform mest för barn under 2 år. Det är till fördel för dessa bebisar och småtingar att vara en del av familjedagvårdens högklassiga, hemlika och stressfria miljö, i en varaktig liten grupp, och fostras och ledas av en trygg vuxen.

Vanda är med i UNICEFs modell Barnvänlig kommun. I budgeten för 2022 har det skrivits in att familjerna har möjlighet till olika former av småbarnspedagogik. Dessa får inte bara bli ord på ett papper utan för att förverkliga modellen måste konkreta åtgärder vidtas. Familjernas frihet att välja bland olika former av småbarnspedagogik måste stödjas på riktigt och det bör följas upp att det primära önskemålet uppfylls.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att staden förbättrar tillgången till och synligheten för både offentlig och privat familjedagvård i Vanda. De familjer som ansöker om en plats till småbarnspedagogiken ska allt bättre informeras om möjligheten till kommunal och privat familjedagvård och om familjedagvårdens högklassiga småbarnspedagogik och pedagogik.

Vidare ska förmågan att attrahera och hålla kvar familjedagvårdarna förbättras som en del av arbetet med att attrahera och hålla kvar övrig personal inom småbarnspedagogiken, bland annat genom att ge starkare stöd, hjälp och råd till privata familjedagvårdare. Vi föreslår att staden vid behov också stöder utbildningen av nya familjedagvårdare i stället för de familjedagvårdare som går i pension. Målet är att införa tilläggsrekrytering av både kommunala och privata familjedagvårdare för att få flera anställda att utföra detta betydelsefulla och högklassiga arbete.

Stadsfullmäktige 31.01.2022 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Det finns en del skillnader när det gäller den regionala tillgången till platser inom småbarnspedagogiken, men på stadsnivå räcker de nuvarande platserna till för småbarnspedagogikens behov. För kommande extra behov förbereder man sig i enlighet med investeringsplanen genom att inrätta nya daghem.

Inom småbarnspedagogiken har man identifierat familjernas önskemål om att småbarnspedagogiken ska organiseras på ett mångsidigt sätt, även om antalet familjedagvårdare, både kommunala och privata, under de senaste åren minskat i synnerhet på grund av pensioneringar. I Vanda finns i nuläget 27 kommunala och ca 20 privata familjedagvårdare. De kommunala familjedagvårdarna är anställda av Vanda stad. De privata familjedagvårdarna är verksamma som företagare.

De senaste åren har det knappt varit några sökande till de kommunala familjedagvårdarvakanserna. Dessutom har det inneburit en utmaning att utöka antalet kommunala familjedagvårdare på grund av att arbetstidslagstiftningen och familjernas behov inte möts.

I Vanda har man en positiv inställning till familjedagvård som en form av småbarnspedagogik, och en möjlig lösning för att utöka antalet dagvårdare är att kommuntillägget för privat vård höjs inom den privata familjedagvården. Förhoppningen är att denna åtgärd utökar antalet privata familjedagvårdare.

Gruppfamiljedaghemmens servicenät undersöktes som ett sätt att balansera ekonomin inom verksamhetsområdet för fostran och lärande i enlighet med Vanda stads produktivitets- och tillväxtprogram 2021–2025. Gruppfamiljedaghemmen är huvudsakligen verksamma i hyreslokaler, varför kostnaderna för dem blir högre än för lokaler som ägs av Vanda stad. Dessutom är gruppfamiljedaghemmen sårbara på grund av sin personalstruktur och storlek och personalens frånvaro påverkar ordnandet av servicen. Av gruppfamiljedaghemmens personal förutsätts inte någon pedagogisk utbildning.

Med anledning av servicenätverksutredningen beslutade man lägga ner verksamheten vid gruppfamiljedaghemmen Omenankukka, Puolukka, Puistonpesä, Tammenkolo och Poppeli fr.o.m. 1.8.2021 eftersom deras lokaler är i dåligt skick och oändamålsenliga och de funktionsmässigt inte uppfyllde småbarnspedagogikens nuvarande krav. I Vanda har nya daghem färdigställts, med vilka de nedlagda gruppfamiljedaghemmens platser inom småbarnspedagogiken ersatts. Inom småbarnspedagogiken i Vanda finns det ännu fyra (4) verksamma gruppfamiljedagvårdsenheter. Det finns inte något beslut om att dessa ska läggas ner, men det är sannolikt att när småbarnspedagogikens servicenät utvecklas regionalt, kommer man föreslå att staden avstår från dem med hänsyn till de ovannämnda utmaningarna beträffande verksamheten och kostnaderna. En förutsättning för nedläggningen är att de nödvändiga platserna inom småbarnspedagogiken kan tilldelas någon annanstans.

Den kan arbeta som familjedagvårdare som har avlagt grundkurs för familjedagvårdare eller yrkesexamen eller har annan yrkeskompetens inom det pedagogiska området. Detta skapar också en utmaning för tillgången till familjedagvårdare. Den förändring av personalstrukturen med en övergångsperiod fram till 2030 som tas upp i lagen om småbarnspedagogik medför i framtiden att tillgången till småbarnspedagogik och åtgärderna för att hålla kvar personal i första hand inriktas på rekrytering av lärare och socionomer inom småbarnspedagogik och utbildningsvägar. Verksamhetsområdet anser dock att det i sin helhet är värt att understödja att man i fortsättningen också beaktar förmågan att hålla kvar och attrahera personal.

Förändringen av familjedagvårdarnas arbetstidslag 2011 har medfört utmaningar beträffande placeringen av barn i familjedagvårdsgrupper, eftersom barnens vårdtider, familjedagvårdarens

arbetstid och utjämningsledigheternas reservvårdsarrangemang inte motsvarar vårdnadshavarnas önskemål.

Våren 2022 hade 27 stycken ansökningar med önskemål om familjedagvård i första hand lämnats in före 27.4.2022. Utöver dessa hade 11 ansökningar lämnats in där önskemålet var gruppfamiljedaghem i första hand. I början av 2022 blir 48 platser (enligt uppgift 27.4.2022) lediga inom familjedagvården. För närvarande verkar det alltså som att alla som i första hand ansöker om familjedagvård också kommer att få en plats inom familjedagvården eller gruppfamiljedagvården.

När det gäller familjedagvårdens synlighet nämns familjedagvården som ett alternativ till småbarnspedagogik på Vandas internetsidor för småbarnspedagogik. Man kan ansöka om en plats inom småbarnspedagogiken i ett visst område, t.ex. familjedagvården i Korso.

På webbplatsen finns information om familjedagvården, bl.a. hur man ansöker, vilken arbetstid familjedagvårdarna har och vad vårdformen innebär. Servicehandledarna kontakter alla sökande och utreder i enlighet med den blivande vårdtiden och bostadsadressen de alternativ för småbarnspedagogik som ligger närmast hemmet, inklusive familjedagvården. Vårdnadshavarna har möjlighet att bekanta sig med dagvårdaren före beslutsfattandet. Familjedagvård nämns alltid som ett alternativ, även om vårdnadshavarna inte nämner familjedagvården i ansökan.

Familjedagvårdaren arbetar i det egna hemmet. För att kunna bli familjedagvårdare, ska man bedöma om det egna hemmet och närmiljön lämpar sig och är tryggt beträffande småbarnspedagogik och familjedagvård. I familjedaghemmet kan högst fyra barn vårdas åt gången, inklusive familjedagvårdarens egna barn som ännu inte går i grundskolan. Dessutom kan ett barn inom förskoleundervisningen eller ett barn inom den grundläggande utbildningen vårdas.

Som det också konstaterades i motionen påverkar också stödet för arbetet förmågan att attrahera och hålla kvar familjedagvårdare. De daghemsföreståndare som utsetts i Vanda handleder, stöder och övervakar familjedagvårdens verksamhet. För att garantera småbarnspedagogik av hög kvalitet och stödja arbetet har en plan för småbarnspedagogiken inom familjedagvården i Vanda utarbetats (vasu). Denna plan uppfyller målen i lagen om småbarnspedagogik och fungerar som en yrkesmässig handbok för familjedagvårdare. Om familjedagvårdarna behöver ett starkare stöd i sitt fostringsarbete ger de konsulterande speciallärarna i småbarnspedagogik samt språk- och kulturkoordinatorerna dem råd och vägledning i anslutning till stödet för småbarnspedagogik.

Förnyelsen av Vanda stads webbplats leder också till bättre synlighet för småbarnspedagogikens tjänster. Det önskemål som uttrycks i motionen om att staden ska förbättra både den kommunala och privata familjedagvårdens tillgänglighet och synlighet i Vanda är en realistisk utmaning för verksamhetsområdet för småbarnspedagogik och värd att beakta. Vi strävar efter att möta detta behov i samarbete med familjedagvårdsföreståndarna och informationen vid verksamhetsområdet för fostran och lärande. Det pågår en förbättring av Vandas internetsidor för småbarnspedagogik för att främja tillgängligheten beträffande dagvårdare inom den kommunala familjedagvården och privata dagvårdare.

Stadsstyrelsen 9.5.2022 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Eeva Tikkanen och Erika Veltheim samt 17 andra ledamöter som undertecknat motionen svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 23.5.2022 § 11

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Eeva Tikkanen och Erika Veltheim samt 17 andra ledamöter som undertecknat motionen svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 20.6.2022 § 21

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

– Eeva Tikkanens och Erika Veltheims samt 17 andra ledamöters motion: familjedagvården ska göras till en synligare form av småbarnspedagogik i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Mikko Mäkelä, tfn 050 3417386
fornamn.efternamn[at]vantaa.fi